

Asta Harju & Samu Valpola

Suoseuran ekskursio Itä-Lappiin 3–5.9.2012

Taustaa

Suoseura ry:n järjestyksessään 62. toimintavuoden syysretkeily suuntautui syyskuun alkupäivinä Itä-Lapin alueelle. Retkikohteiksi oli valikoitunut laaja otanta erilaisia soita ja soiden ja turpeen käyttöön liittyviä toimintoja. Järjestelyistä ja matkan johtamisesta suurimman vastuun kantoi Metsähallituksen Itä-Lapin aluejohtaja Juhani Karjalainen. Hänen asiantuntemuksensa ja järjestelykykynsä takasivatkin retken toteutumisen erinomaisella tavalla. Vaikka välimatkat Lapissa ovat tunnetusti pitkiä, ja kolmen kokonaisen työpäivän irrottaminen nykyajan kiireisissä oloissa tuntui etukäteen arveluttavalta, oli retkeily kaikella tavalla näiden uhrausten arvoinen. Ekskursio-oppaan, jonka perusteelliseen informaatioon tämänkin matkakertomus osin perustuu, on toimittanut Tapio Muurinen.

Maanantai 3.9.

Tiedekeskus Pilke, Rovaniemi

Pääosa retkeilyn osallistujista saapui etelänjunalla Rovaniemen rautatieasemalle, josta siirryimme bussikuljetuksella Metsähallituksen uuteen toimitaloon, Pilkkeeseen, jonne saapuivat sitten loputkin osallistujat. Aamukahvin lisäksi saimme Juhani Karjalaiselta ja Pekka Koskelta rautaisannoksen tietoa toimitalon suunnittelu- ja rakennusvaiheista sekä sen toiminnasta ja palveluista. Suunnittelulle ja toteutukselle erityisiä haasteita ovat asettaneet sekä Pilkkeen sijainti että sen toimiminen sekä 135 ihmisen toimistona että Tiedekeskus Pilkkeenä. Pilari-palkkiratkaisuna toteutettu ja vuonna 2010 valmistunut rakennus on merkittävä puurakentamisen esimerkki, jonka

kotimaisuusaste on yli 90 %. Kuulimme runsaasti mielenkiintoisia yksityiskohtia, mm. se en että tiedekeskuksen näyttelytilan lattiaa on käytetty 20 senttimetrin mittaisia pölkkyjä yhteensä 26 juoksukilometrin verran.

Tutustuminen itse tiedekeskukseen oli sangen antoisa ja laaja. Mahdollisuuksia oppia uusia asioita oli puulajien tunnistamisesta aina karhun ammuntaan ja rekka-autoon kuljettamiseen asti. Kohdetta voi huoletta suositella rovaniemenkävijän ohjelmaan, oli tämä sitten metsäasioista kiinnostunut tai ei.

Mustikkamaan polttoaineterminaali ja voimalaitoshanke, Rovaniemi, Alakorkalo

Alkuperäisestä retkiohjelmasta poiketen jätimme väliin vierailun Suosiolan voimalaitoksella ja käyimme sen sijaan ajan tutustumalla Rovaniemen Energian Mustikkamaan (Alakorkalo) polttoaineterminaali-alueeseen, polttoaineen käsittelyyn ja varastointiin sekä tulevaan voimalaitoshankkeeseen. Pääoppaana alueella toimi Rovaniemen energian toimitusjohtaja Markus Tykkyläinen. Kuulimme sekä laajan selostuksen Mustikkamaan voimalaitoshankkeen suunnittelusta, laajuudesta ja toteutusvaiheesta että kattavan selvityksen terminaali-alueen toiminnoista ja polttoaineen käsittelystä. Sähköhakkurin kapasiteetti ja toiminnan laajuus antoivat näkökulmaa tämän hetken voimalaitospolttoaineen käsittelyyn ja sen vaatimuksiin. Selväksi kävi, että Rovaniemellä valittu vaihtoehto laajasta ja keskitetystä terminaali-alueesta polttoaineketjun keskeisenä osana on ollut ilmeisen onnistunut. Vastaavat ratkaisut tulevat tulevaisuudessa mitä todennäköisimmin lisääntymään.

Retkeläiset tutustumassa Mustikkamaan terminaalialueen sähköhakkuriin Rovaniemellä.

Finnish Peatland Society made its annual excursion to the eastern Lapland, Finland in 3.9.–5.9.2012. The excursion covered versatile destinations from peatland ecology, peatland forestry and mire conservation to industry and mining. Here, the excursionists are acquainting themselves with the wood chip machinery in Mustikkamaa, Rovaniemi, where a new large bio energy plant is under construction.

Tampurijängän koeojitusalue, Rovaniemi, Vanttauskoski

Alakorkalon Nesteellä nautitun lounaan jälkeen otimme ensituntumaa tulevien päivien leipälajiin, bussimatkan taittamiseen. Vielä tällä kertaa selvisimme tosin vajaan sadan kilometrin pehmeällä laskulla, sillä seuraavana ohjelmassa oli Metsäntutkimuslaitoksen Tampurijängän koeojitusalueeseen ja sen koealoihin tutustuminen. Mäkäroitä olisi ehkäpä jonkun tottumattoman mielestä ollut harmiksi asti, mutta suoseuralaiset eivät moisten antaneet häiritä Timo Penttilän mielenkiintoisen kohde-esittelyn seuraamista.

Tampurijängän alueella on tehty ensimmäisiä ojituksia jo 1930-luvun alkupuolella. Nämä lapiotyönä tehdyt ojitukset on perattu ensimmäisen kerran, edelleen lapiotyönä, 1950-luvulla, jolloin alueen rämeosilla on tehty myös ylispuiden poistoa. Nykyinen mäntypuusto on pääsääntöisesti kehittynyt näiden ojitusten jälkeen. Alueella on tehty PK-lannoitus vuonna 1968 ja 1984 mäntykuvioiden riukumetsät on harvennettu koneellisenä kokopuukorjuuna. Harvennuksen yhteydessä on tehty tuolloin myös kunnostusojitus — tällä kertaa koneellisesti — ja alkuperäinen, 80–120 m:n sarkaleveys on tihennetty noin 30–35 metriin.

Tutustumisemme tälle kohteelle osui hyvään aikaan, sillä viimeisimmät hoitotoimenpiteet eli mäntykuvioiden harvennushakkuut oli toteutettu vuosina 2010–2011. Uutta kunnostusojitusta ei tässä yhteydessä vielä tehty, koska jäävä puusto kykenee jo itse huolehtimaan tarvittavasta kuitatuksesta.

Kokeen tuloksena on voitu todeta, että vuoden 1985 kunnostusojitukset ovat selvästi lisänneet puuston kasvua, vaikka vuosien 1986–1987 poikkeuksellisten sääolojen aiheuttamasta neulas-kadosta johtunut kasvun heikkeneminen peittikin alleen kunnostusojituksen vaikutusta. Verrattessa puuston tilavuuskehitystä on todettu, että runkoluvultaan 1200 ja 1500 kpl/ha koealojen tilavuuskehityksessä ei voida havaita suuria eroja, mutta runkoluvultaan 900 kpl/ha koealoilla tilavuuskehitys on jo jäänyt selkeästi heikommaksi.

Metsähallituksen toiminta Itä-Lapissa, Kemijärven toimipaikka

Tampurijängältä ajelimme kaikessa rauhassa jälleen noin sata kilometriä, tällä kertaa Kemijärvelle, jossa meille oli katettu viinerikahvit Metsähallituksen toimiston viihtyisiin tiloihin. Siirtymätaipaleen aikana saimme myös ensituntuman kattavaan videoaineistoon, jota Juhani oli varannut sivistäväksi ajankuluksi. Retken aikana seurasimme mm. Suoseuran 1990 – luvun ekskursioita ja Itä-Lapin historiaa. Kahvipöydän antimista nauttiessamme Juhani tarjoili lisäksi tietoiskun Metsähallituksen toiminnasta nimenomaan Itä-Lapin alueella. Kemijärven, Pelkosenniemen, Sallan, Savukosken ja Sodankylän kuntien alueen muodostaman Metsähallituksen Itä-Lapin alueen hallinnassa on pari miljoonaa hehtaaria valtion maata. Kolmannesta tästä hoitaa Metsähallituksen Luontopalvelut ja loppu on erilaisen liiketoiminnan käytössä. Aktiivista metsätaloutta harjoitetaan noin 685 000 hehtaarilla. Alueen kokonaissuola on puolestaan noin 693 000 hehtaaria. Tästä noin 56 000 hehtaaria, eli noin 8 % on ojitettu metsätalouskäyttöön. Tulevaisuudessa kunnostusojituksia tullaan tekemään ilmeisesti vain noin puolella nykyisestä ojitetusta alasta. Noin kolmasosa suolaista on Metsähallituksen Luontopalveluiden hallinnassa, lisäksi erikseen alueen letoista noin 90 %.

Timo Penttilä Metlasta esitelmöimässä retkeläisille puuston tuotosta ja metsänkäsittelyä 1930-luvulla ojitetulla rämeellä Vanttauskoskella Rovaniemellä.

Researcher Timo Penttilä (Metla) is presenting wood production and peatland forestry in the experiment of Scots pine dominated drained peatland in Rovaniemi. The site has been drained in 1930's.

Kenttälammin eräkeskus, Salla, Naruska

Kahvin ja opetusmateriaalin voimalla taitoimme tuota pikaa Kemijärven ja Sallan yhteismetsän omistaman Kenttälammin Eräkeskuksen, tuttavallisemmin Kenttälammin kämpän välisen vajaan puolentoistasadan kilometrin taipaleen. Nimitys kämpä on peräti harhaan johtava, sillä yli neljällekymmenelle nykyaikaiset majoitus- ja muut fasilitetit tarjoava hulppea kokonaisuus rantasaunoineen, kotineen ja erämaisena säilyneine ympäristöineen on toden totta näkemisen ja kokemisen arvoinen kohde. Lisämausteen tuovat itänaapurin läheisyys ja kännykän kuulumattomuus, mikä nykyaikana on todellista ylellisyyttä.

Mukavaa yhdessäoloa ja saunomista sekä uimista kirpaisevassa syysvedessä oli toki osattu retkiväen keskuudessa odottaakin, mutta varsinainen yllätys odotti vasta saunan jälkeen. Kotaan katettu illallinen Hannu Lahtelan ja Markus Maulavirran laatimana täytti toden totta kenttöolosuhteissa kaikki vaatimukset. Vyötä piti

Kenttälammin kämpä Sallan Naruskassa.

The lodge Kenttälammi in the wilderness close to the border of Russia, Naruska, Salla, Eastern Lapland.

löysätä useampaankin otteeseen santsauskierrosten välillä. Kun meidät vielä erikseen palkittiin erityisen komeilla alkusyksyn revontulilla, oli nukkuvaa kömpivien retkeläisten naamoilla

Kokit Hannu Lahtela ja Markus Maulavirta jakavat illallista Kenttälammilla. Ja kyllä maistui.

The master chefs Hannu Lahtela and Markus Maulavirta conjured the delicious supper for the excursionists in Kenttälampi.

tavallistakin leveämpiä hymyjä. Erityistä mielihyvää retkiväelle tuotti illan mittaan jostain vuotanut tieto Suoseuran hallituksen jäsen Eero Kaakiselle myönnetystä Ympäristöneuvoksen arvonimestä. Hieno tunnustus pitkästä, paljolti soiden hyväksi tehdystä päivätyöstä!

Tiistai 4.9.

Kellovuotso – Kaarrerämiä – Hukka-aapa -soidensuojelualue, Savukoski

Aamu Kenttälammin kämpällä sujui edeltävän illan tapaan tyytyväisissä tunnelmissa, yksi aamuvirkku nautti utuisesta aamusta kävellen, toinen aamu-uinnilla ja herkullinen aamiainen uunipuuroineen teki kauppansa kaikille.

Isännille osoitettujen vuolaiden kiitosten ja vieraskirjan signeerauksen jälkeen matka jatkui kohti Kellovuotsoa. Matka ei ollut kilometreissä pitkä, mutta tien kunnan vuoksi eteneminen oli rauhallista ja vaati kuljettajaltamme Vesa Pel-

topeerältä paikoin taiteilua. Perillä meitä odotti Metsähallituksen leivissä alueella luontotyyppikartoitusta tekevä tutkija Pia Kangas. Kohteena oli siis Natura-verkostoon kuuluva Kellovuotso-Kaarrerämiä-Hukka-aapa -soidensuojelualue, jonka erityispiirre ovat alueen serpentiinipitoisen kallioperän ansiosta esiintyvät ultraemäksisen kasvualustan lajit ja suotyypit.

Pia johdattikin ryhmän maastoon tutustumaan eräaseen esimerkkiin rehevästä lettosuosta. Puukohaaran varressa oleva kohde herätti kiinnostunutta keskustelua, ja myös mukana ollut median edustaja (Lapin kansan Jorma Särkelä) innostui napsimaan kuvia asiantuntevasta oppaastamme. Pia kertoi myös Metsähallituksen Lapin luontopalveluiden käynnissä olevasta luontotyyppikartoituksesta ja jo löytyneistä arvokkaista suotyypeistä ja kasvilajeista. Natura-tietokannan tietojen mukaan alueella on aapasoiita, luonnonmetsiä sekä pikkujokia ja puroja, lisäksi alueella on todennäköisesti lähteitä, järviä ja lampia, puustoisia soita ja lettoja.

Tulppion Tisko, Savukoski, Tulppio

Kellovuotsosta siirryttiin kohti Tulppiota, jossa meitä odotti lounas. Lounaaksi nautittiin retkelle tunnusomaiseen tapaan maittavaa lohikeittoa Tulppion Tiskossa. Jälkiruokakahvit oli mukava juoda aurinkoisella terassilla, sillä sää oli mitä hienoin. Lounaan jälkeen pysähdyttiin hetkeksi ihailemaan Tulppiassa katoksen alla komeilevaa, toista Nuortin konesavotassa eli Samperin savotassa käytetyistä vetureista, jotka oli aikoinaan tilattu Amerikasta asti. Savukosken kunta oli kunnostanut Tulppion veturin ulkoasultaan entiselleen v. 1987. Samperin savotasta saimme kattavan selvityksen bussimatkan aikana nähdystä videoesityksestä. Tietoa täydensi mukavasti se, että Juhani aina ohi ajaessamme sitoi filmillä nähtyjä paikkoja myös maastoon.

Soklin kaivoshanke ja alueen suot, Savukoski, Sokli

Tulppion jälkeen vuorossa oli tutustuminen Soklin kaivoshankkeeseen sekä alueen soihin. Oppaaksemme seuraan liittyi Savukosken kunnan projektipäällikkö Janne Mukkala.

Retkeläiset kuuntelevat Pia Kankaan (Metsähallitus) asiantuntevaa selostusta koivuletolla Puukkohaaran varressa Kellovuotson soidensuojelualueella Savukoskella.

Researcher Pia Kangas (Metsähallitus) presenting the eutrophic birch fen in the mire conservation area of Kellovuotso, Savukoski.

Soklin malmiesiintymän pinta-ala maan pinnalla on noin 5–6 km². Alueen kasvillisuus poikkeaa merkittävästi ympäristöstään, ja niinpä odotukset olivatkin korkealla saapuessamme kohteelle, varsinkin niillä retkeläisillä, jotka alueella eivät olleet ennen vierailleet. Tällä kertaa meillä ei kuitenkaan ollut mahdollisuutta vierailla alueella, jolla tutkimuskairaukset olivat parhaillaan käynnissä, ja siksi käynti muodostui nimenomaan soiden ja suokasvien kannalta pienoiseksi pettymykseksi. Alueella 1960-luvun lopulta jatkuneiden tutkimusten ja niihin liittyneen toiminnan seurauksena vesitalouden muutokset olivat jo niin merkittäviä, ettei kasvillisuuden ja suon erityispiirteistä saatu kovin hyvää kuvaa. Vierailu sinänsä oli kylläkin hyvin mielenkiintoinen, ja kuulimme hyvän tietopaketin kaivos-

hankkeen tämänhetkisestä tilasta ja tulevaisuuden suunnitelmista.

Viiankiaavan soidensuojelualue, Sodankylä

Matkan puolen välin tienoilla pysähdyttiin Tanhuan kaupalle, jossa iloinen matkaseurueemme pääsi virkistäytymään kotoisten pullakahvien merkeissä. Tanhuasta matka jatkui Sodankylään, josta bussin kyytiin hyppäsi seuraavassa kohteessa, Viiankiaavan soidensuojelualueella, oppaanamme toimiva Metsähallituksen erikoissuunnittelija Elisa Pääkkö.

Perillä kohteessa ryhmä jalkautui jo mielellään bussista Viiankiaapaa esittelevälle luontopolulle. Lähes yhtenäisestä aapasuoaltaasta muodostuva Viiankiaavan soidensuojelualue on pinta-alaltaan

Suomaisemaa ja retkeläiset Viankiaavalla, joka on Sodankylän edustavampia aapasoiita. Tämän Natura-alueen alapuoliset runsaat mineraalivarat ovat olleet viime aikoina merkittävän kiinnostuksen kohteena.

The mire landscape and the excursionists in the conserved Viankiaapa, which is one of the most outstanding aapa mires in Sodankylä. The rich ore deposits in the bedrock below the mire are lately significantly intrigued by the international mining companies.

valtava, 6595 ha, ja muodostuu Metsähallituksen hallinnassa olevasta soidensuojelualueesta ja yksityisistä suojelualueista. Natura-verkoston kuuluvan suojelualueen erityispiirteisiin kuuluvat rehevät, lajistollisesti rikkaat letot ja näistä etenkin koivuletot sekä edustava ja pohjoisessa harvinainen kilpikheidassuo, Tirroaapa. Alueella on myös paljon Natura-luontotyyppeihin kuuluvia pienvesiä ja puustoisia soita.

Ryhmä oli innokas kiertämään koko luontopolkukin, olihan kyseessä yksi retken koho-

kohdista. Olimme siis huomattavasti reippaampia kuin samaan aikaan alueella vieraillut eduskunnan ympäristövaliokunta, joka kuuleman mukaan tyytyi auditoriossa tapahtuneeseen esittelyyn. Päällisin puolin suhteellisen karun maiseman sisältä löytyvien sammalien monimuotoisuus ja lajikirjo herättivät ansaittua huomiota. Samaa aikaan pohdittiin Sakatin alueen malminetsinnän ja mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia suokokonaisuuteen. Reippailun jälkeen lämpimässä bussissa oli rauhallinen tunnelma, kun matka-

simme kohti Luostoa. Bussissa saimme myös kuulla tositapahtumiin perustuvan kertomuksen siitä miten tulevasta metsäherrasta Viiankiaavan takamailla sattuneen moottorisahan ketjun katkeamisen myötä tulikin GTK:n tutkimusavustaja. Ei tietysti ole kirjoittajien asia arvioida sitä, että kummassa hommassa Timpasta on isänmaalle ollut enemmän hyötyä, mutta se voidaan todeta ettei tämä toteutunut vaihtoehto ainakaan soiden ja turvetutkimuksen kannalta huono ole ollut.

Luoston matkailukeskus, Sodankylä

Majoitus oli tällä kertaa kaksijakoinen, miesväki majoittui Metsä-Luoston kämpälle ja naisväki puolestaan Ukko-Luostolle. Illallinen nautittiin Ravintola Kerttulissa, jonka lohikeitto täydensi mukavasti retken makumatkan. Ruokailun ja illanvieron aikana pidettiin useita puheenvuoroja, joissa soiden ja turpeen käyttöä ja kansallista suostrategiaa luodattiin aina pohjamaalajeja myöten. Suoseuran ja sen jäsenten panos järkipärisen soiden ja suomaiden käytön ja suojelun saralla todettiin korvaamattomaksi, mikä ei tietysti ketään yllättänyt. Uusia haasteita ja tekemistä todettiin myös riittävän vielä pitkälle tulevaisuuteenkin.

Keskiviikko 5.9.

Lampivaaran ametistikaivos, Sodankylä, Luosto

Täsmälleen aikataulussa saapunut bussi kyyditsi aamusella retkeläiset aamiaisella Hotelli Luostotunturiin. Nuutuneet hotelliasukkaat olivat selvästi harmissaan retkeläisten virkeistä ja pirteistä otteista. Olimme kaikella tapaa valmistautuneet reippaaseen kaivostyöhön.

Aamiaisen jälkeen siirryttiin kohti Lampivaaran ametistikaivosta. Lampivaaran kuvetta portaita pitkin kiivetessä tuuli tuiversi viimeistkin unihiekat silmistä. Perillä meitä odotti Arctic Ametisti Oy:n toimitusjohtaja Timo Seppälä, joka lähti lennokkaalla otteella johdattamaan meitä tämän violetin värisen Lapin jalokiven maagiseen maailmaan.

Kaivoksessa ei käytetä isoja koneista, vaan ametistit kaivetaan pienillä hakuilla tai lapioilla.

Kaivoksen erityispiirteenä on se, että kuka tahansa voi ostaa kaivoksen osakkeen. Osakekirjat ovat jo itsessään taideteoksia, jotka on koristeltu suomalaisten graafikoiden töillä. Kaivosyhtiö jalostaa ametistit myös lopputuotteiksi: koruiksi ja elämyksiksi. Yhtiön periaatteisiin kuuluu, että vierailija saa kaivaa itselleen oman alle nyrkin kokoisen ”onnen ametistin” ja viedä sen kiven laadusta tai arvosta riippumatta mukanaan kotiin. Uskoivatpa suoseuralaiset jalokiven taikavoimiin tai eivät, mehutarjoilun ja oppaan kertomusten jälkeen vaaran rinteeltä kuului ahkera kilkutus, kun itse kukin etsi omaa henkilökohtaista aarrettaan. Omani kävi pian retken jälkeen housuntaskussa pesukoneessa, mutta kiillottui vain entisestään – ehkäpä pesun läpi tallessa selviäminen on yksi todiste onnentuonnista.

Luonto- ja kulttuurikeskus Naava, Pyhä-Luoston kansallispuisto, Sodankylä

Luostolta suunnattiin kohti Pyhätunturia, sillä ohjelmassa oli tutustuminen luonto- ja kulttuurikeskus Naavaan ja Pyhä-Luoston kansallispuistoon. Luontokeskuksen hoitaja Eila Pesonen esitteli meille Pyhä-Luoston kansallispuistoa ja sen palveluita hienossa puurakenteisessa auditoriossa. Vuonna 2005 perustettu Pyhä-Luoston kansallispuisto kuuluu kuuden vilkkaimman kansallispuiston joukkoon. Pyhätunturi on tunnettu metsäsaamelaisen kulttuurin seitaipaikka, ja alue lähti kehittymään matkailukohteeksi jo 1900-luvun alkupuolella, Luoston kehittäminen puolestaan alkoi 1970-luvulla. Näistä yhdistetyn Pyhä-Luoston kansallispuiston nähtävyyksiä ovat mm. komeat Ukko-Luosto ja Noitatunturi, jotka kuuluvat 35 km pituiseen 12 vaaran ja tunturin muodostamaan ketjuun, sekä ketjua katkovat vaikuttavat kurut ja Luoston vanhat männiköt sekä ametistikaivos, jossa siis olimme jo vierailleetkin. Soita kansallispuiston pinta-alasta on noin kolmannes, ja ne ovat pääosin luonnontilaista aapasuota. Esittelyn lopuksi näimme upean Muuttohaukan maa -videon, jonka jylhät maisemat jättivät mieleen halun lähteä tutustumaan kansallispuistoon seuraavalla kerralla vaeltaen.

Esityksen jälkeen ryhmällä oli mahdollisuus tutustua Naavan aulatiloissa olevaan näyttelyyn, joka kertoo kansallispuiston luonnon erityispiir-

teistä. Näyttelyssä ei ollut unohdettu geologiaa ja turvetta, sillä sen osana oli myös GTK:n Rovaniemen yksikön turveaktiivien kokoama ja toimittama ”turvepilari”. Naavan kahvila-ravintola Loimussa tarjolla oli lounasta, vaihteeksi lammaskesittoa.

MTT:n tutkimustila Apukka ja Arboretum Apukka, Rovaniemi, Olkkajärvi,

Seuraava siirtymä suoritettiin jo rutiinilla, ja tuota pikaa olimmekin jo Maatalouden tutkimuskeskuksen (MTT) tutkimustilalla Apukan pihamaalla. MTT Rovaniemi on 12 hengen tutkimusryhmä ja osa MTT:n kasvintuotannon tutkimusyksikköä. Keskeisenä tehtävänä on tukea pohjoisen polaarialueen kasvintuotantoa ja siihen liittyvää ympäristöosaamista. Lisäksi toiminnalla pyritään edesauttamaan pohjoisen maaseutuyrittäjyyden strategista suunnittelua ja rakennemuutoksen hallintaa. Osana yksikön toimintaa on vuodesta 1938 toiminut Apukan tutkimustila. Toiminta on muuttunut vuosien saatossa, mutta edelleen alueella toteutetaan noin 20 eri hankkeen kokeita, kertoi meitä kahvittelun ohessa opastanut asiakaspäällikkö Marja Uusitalo. Tutkimuksia tehdään mm. nurmi- ja rehukasveilla, perunalla, puutarhamarjoilla ja vihanneksilla. Alueen koealoja meille esitteli tutkimusmestari Pekka Kalliainen. Retken ajankohtana toiminnan tiedettiin jatkuvan ainakin vuoteen 2014 saakka, ja koepaikan tulevaisuutta ja toimintastrategiaa oltiin parhaillaan hahmottelemassa.

Koeaseman vieressä sijaitsee Olkkajärven virkistysalueeseen kuuluva Apukka Arboretum, jonka vajaan hehtaarin alueella on noin 1400 eri kasvilajia, joista noin 150 on puuvartisista. Pensas- ja puulajipuisto on osa MTT:n koordinoimaa kansallista geenivaraohjelmaa, ja suuri osa kasveista on siirretty alueelle eri kantavertailukokeista. Osalla on FinE -merkintä. Erityistä ihastusta retkeläisissä herättivät punalehtiset koivut, joiden väritystä kilvan ihmeteltiin.

Retken vihoviimeiseksi kohteeksi jäi Arboretumilta Olkkajärven vene- ja uimarantaa johtava luontopolku, jonka varrella ihastelimme vanhojen patorakenteiden jäännöksiä, rehevää kasvillisuutta ja luonnon antimista toteutettuja taideteoksia.

Kaiken kaikkiaan retki oli hyvin onnistunut. Vaikka Lapin pitkät välimatkat etukäteen tuntuivat pitkästyttäviltä, ei niiden taittaminen lopulta-kaan tuntunut lainkaan hankalalta. Erinomaiset järjestelyt ja asiantuntevat oppaat mahdollistivat täyden hyödyn saamisen irti joka kohteesta, ja mieliala jäi sopivan nälkäiseksi ajatellen ensi vuoden retkelle osallistumista. Kiitokset vielä kerran järjestäjille, erityisesti Juhani Karjalaiselle, Tapio Muuriselle ja Suoseuran toimihenkilöille sekä retkeä sponsoroineille Metsähallitukselle, MTT:lle, GTK:lle, Vapo Oy:lle ja Turveruukki Oy:lle.

Asta Harju & Samu Valpola, GTK, Kokkola